

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

Ordonanță de urgență pentru modificarea Legii nr.84/1995

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

A) Reglementările legale în vigoare cu privire la înființarea și organizarea ciclului al III-lea de studii universitare și anume ciclul de studii universitare de doctorat sunt suficient de clare și asigură un nivel corespunzător de profil care corespunde cerințelor actuale și recomandărilor Bologna. Aplicarea reglementărilor introduse de art. 2 din Legea nr. 2/2008 crează deja confuzii și inechități în sistemul de organizare a școlilor doctorale. Modificarea art. 70 alin.(3) propusă prin prezentul proiect de act normativ este cu atât mai urgentă și necesară pentru Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului ținând seama de faptul că admiterea la doctorat urmează să se facă în perioada următoare.

B) În conformitate cu prevederile art.7 din Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare, unitățile de drept public în care sunt cuprinse și instituțiile de învățământ superior acreditate sau structuri ale acestora, fac parte din sistemul de cercetare-dezvoltare de interes național, **numai dacă sunt acreditate în acest sens**, conform prevederilor art.33 din Ordonanța Guvernului nr.57/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare.

La art. 33 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr.57/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare, cu modificările și completările ulterioare, se precizează că evaluarea în vederea acreditării instituțiilor de învățământ superior ca unități componente ale sistemului de cercetare-dezvoltare de interes național, se realizează de către Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (CNCSIS).

Evaluarea în vederea atestării capacității instituțiilor de învățământ superior de a desfășura activități de cercetare-dezvoltare și inovare, se realizează tot de CNCSIS, în conformitate cu prevederile art. 33 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr.57/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare, pe baza unor criterii, standarde și metodologii elaborate de autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare, care au fost aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 551/2007.

Conform prevederilor art. 36 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr.57/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare, atestarea capacității de a desfășura activități de cercetare-dezvoltare și inovare este obligatorie pentru unitățile și instituțiile sistemului național de cercetare-dezvoltare, din care fac parte și instituțiile de învățământ superior, dacă doresc să participe la activități de cercetare-dezvoltare finanțate din fonduri publice.

Deci, CNCSIS are responsabilitatea evaluării instituțiilor de învățământ superior în vederea atestării capacității acestora de a desfășura activități de cercetare-dezvoltare, sau acreditării lor pentru a fi incluse în sistemul de cercetare-dezvoltare de interes național.

Pe de altă parte, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS) are ca responsabilitate evaluarea instituțiilor de învățământ superior din punct de vedere al capacității și al gradului de a desfășura activitate didactică.

Referitor la activitatea de cercetare-dezvoltare care o desfășoară instituțiile de învățământ superior, prin centrele lor de cercetare-dezvoltare, ARACIS verifică numai dacă acestea sunt recunoscute de CNCISIS, care conform prevederilor Ordonanța Guvernului nr.57/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare este singura instituție cu responsabilități de evaluare în vederea atestării sau acreditării acestora.

C) Având în vedere diversitatea structurilor și încadrărilor cu personal didactic al universităților, nu poate fi generalizată pentru toate universitățile obligativitatea alegerii unui președinte al universității așa cum se menționează în art. 146 alineatul (2) din Legea învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

2. Schimbări preconizate

A) Modificarea art.70 alin.(3) se impune, în regim de urgență, având în vedere confuziile create în sistemul de organizare a școlilor doctorale, precum și de faptul că admiterea la doctorat urmează să se facă în perioada următoare.

B) Evaluarea de către ARACIS a instituțiilor de învățământ superior, se face în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare, precum și a Hotărârii Guvernului nr. 1418/2006 pentru aprobarea metodologiei de evaluare externă, a standardelor, a standardelor de referință și a listei indicatorilor de performanță a ARACIS.

Evaluarea de către CNCISIS a instituțiilor de învățământ superior, din punct de vedere al potențialului acestora de a desfășura activități de cercetare-dezvoltare, se face în conformitate cu prevederile Ordonanța Guvernului nr.57/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare, precum și a Hotărârii Guvernului nr. 551/2007 pentru aprobarea criteriilor și standardelor, precum și a metodologiei de evaluare și atestare a capacității de a desfășura activități de cercetare-dezvoltare și de acreditare a unităților componente ale sistemului de cercetare-dezvoltare de interes național.

Criteriile, standardele și indicatorii de performanță pe baza cărora se face evaluarea de către ARACIS, sunt diferiți față de aceia pe baza cărora se face evaluarea de către CNCISIS, deoarece cele două entități evaluatoare au în vedere ținte diferite de acreditare. De aceea, **acreditarea și evaluarea făcută de ARACIS nu poate substitui evaluarea făcută de CNCISIS în vederea atestării capacității acestora de a desfășura activități de cercetare-dezvoltare.**

Cu toate acestea, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.21 din 11 ianuarie 2008, a fost publicată Legea nr. 2/2008 privind modificarea Legii învățământului nr. 84/1995, republicată, prin care la pct. 2 s-a adăugat un alineat nou la art. 80, devenit alin. (2), al acestui articol, pe baza căruia „instituțiile de învățământ superior acreditate și evaluate cu calificativul – grad de încredere ridicat – de către ARACIS, se consideră acreditate pentru a desfășura activități de cercetare-dezvoltare și inovare în sensul prevederilor art. 33 din Ordonanța Guvernului nr. 57/2002”.

Această prevedere a Legii nr. 2/2008 permite aplicarea de metodologii și criterii de evaluare diferite pentru instituțiile de învățământ superior, față de celelalte unități din sistemul național de cercetare - dezvoltare, ceea ce conduce la rezultate fără relevanță și la interpretări subiective sau discriminatorii.

Este absolut necesar ca pentru evaluarea unităților componente ale sistemului național de cercetare - dezvoltare, în vederea atestării sau acreditării acestora, să existe o singură unitate de măsură, care a fost prevăzută în Ordonanța Guvernului nr.57/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare și realizată prin Hotărârea Guvernului nr.551/2007.

Criteriile, standardele și indicatorii de performanță, prevăzuți în Hotărârea Guvernului nr. 551/2007, au fost elaborate de o comisie alcătuită din reprezentanți ai Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, Colegiului Consultativ pentru Cercetare-Dezvoltare și Inovare, Academiei Române, Academiilor de ramură și ai CNCSIS și au fost validați printr-un exercițiu pilot aplicat unui grup de nouă unități de cercetare-dezvoltare considerate reprezentative pentru fiecare sector (academic, universitar și aplicativ).

Evaluarea tuturor unităților componente ale sistemului național de cercetare - dezvoltare, inclusiv a instituțiilor de învățământ superior, a început în trimestrul IV/2007 prin depunerea dosarelor de evaluare a celor interesați, acțiune care se desfășoară în continuare, în paralel cu procesul de evaluare a aceluia care au îndeplinit toate condițiile în acest sens.

Față de situația prezentată, **se impune această reglementare cu caracter de urgență**, deoarece:

- la această dată, deja o parte din instituțiile de învățământ superior au depus la CNCSIS solicitarea și dosarul de evaluare în vederea atestării sau acreditării lor în baza prevederilor Ordonanței Guvernului nr.57/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare;
- instituțiile de învățământ superior care nu au depus încă dosarul de evaluare, dar care sunt acreditate și evaluate de ARACIS cu calificativul „grad de încredere ridicat”, se vor considera atestate în sensul prevederilor Ordonanței Guvernului nr.57/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare, pentru a desfășura activități de cercetare-dezvoltare;
- institutele de învățământ superior acreditate și evaluate de ARACIS, nu pot face parte din sistemul de cercetare de interes național pe baza acestei evaluări, ci vor trebui să fie acreditate de către CNCSIS conform prevederilor Ordonanței Guvernului nr.57/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare;
- în situația în care evaluarea în vederea atestării sau acreditării s-ar desfășura în continuare pe baza ambelor reglementări, respectiv Ordonanța Guvernului nr.57/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare și Legea nr. 2/2008, nu se va putea realiza o evaluare unitară a competențelor, infrastructurii și resurselor de cercetare-dezvoltare;
- procesul de evaluare pe baza prevederilor Ordonanței Guvernului nr.57/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare, este în plină desfășurare, iar existența unei duble reglementări în acest scop creează incertitudine în sistem și poate conduce la rezultate ale evaluării, fără relevanță;
- **scad fondurile bugetare** ca urmare a faptului că instituțiile de învățământ superior care vor beneficia de prevederile Legii nr. 2/2008, nu vor mai depune taxa prevăzută la art. 35 alin.(1) din Ordonanța Guvernului nr.57/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare, taxă care se face venit la bugetul de stat.
- procesul de evaluare în vederea atestării și acreditării unităților componente ale sistemului național de cercetare-dezvoltare, trebuie să fie unic la nivel național, pentru a putea fi obiectiv și nediscriminatoriu;
- unitățile componente ale sistemului național de cercetare-dezvoltare care doresc să participe la activități finanțate din fonduri publice, au obligația să obțină atestarea capacității de a desfășura activități de cercetare-dezvoltare până la data de 21 iunie 2008, conform prevederilor Ordonanței Guvernului nr.57/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare; nerezolvarea urgentă a problemei în sensul celor propuse prin prezentul proiect de act normativ, conduce la întârzierea depunerii dosarelor de evaluare de către unele instituții de învățământ superior și implicit a blocării accesului acestora la fondurile bugetare aferente Planului Național de Cercetare-Dezvoltare și Inovare, precum și celorlalte programe finanțate de la bugetul de stat.

C) Modificarea alin.(2) al art. 146 este necesară pentru a se elimina caracterul de obligativitate, fiecare universitate având posibilitatea să înființeze funcția de președinte în funcție de situația concretă din universitate așa cum este prezentat la pct 1.E.

Secțiunea a 3-a **Impactul socio-economic al proiectului de act normativ**

1. Impactul macro-economic

Prezentul proiect de act normativ nu are impact macro-economic.

2. Impactul asupra mediului de afaceri

Prezentul proiect de act normativ nu are impact asupra mediului de afaceri.

3. Impactul social

Prezentul proiect de act normativ nu are impact social.

4. Impactul asupra mediului înconjurător

Prezentul proiect de act normativ nu are impact asupra mediului înconjurător.

Secțiunea a 4-a **Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (5 ani)**

Prezentul proiect de act normativ nu aduce nicio modificare a veniturilor și cheltuielilor bugetare.

Secțiunea a 5-a **Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare**

1. Proiecte de acte normative suplimentare

- Nu este cazul.

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie

Proiectul de act normativ nu transpune și nici nu implementează un act comunitar, ci doar recomandările la nivelul Uniunii Europene în ceea ce privește derularea procesului legislativ.

3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente

Prezentul proiect de act normativ respectă standardele europene în ceea ce privește elaborarea actelor normative la nivelul Uniunii Europene.

4. Evaluarea conformității

Prezentul proiect de act normativ este elaborat în conformitate cu legislația europeană.

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Prezentul proiect de act normativ nu face referire la niciun document internațional din care să decurgă angajamente.

Secțiunea a 6-a **Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ**

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

- Nu este cazul.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ

- Nu este cazul.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.551/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice centrale locale la elaborarea proiectelor de acte normative.

Proiectul de act normativ nu are ca obiect activități ale acestor autorități.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente.

Prevederile proiectului de act normativ nu se referă la domeniile de activitate aflate în coordonarea consiliilor interministeriale permanente

5. Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării

c) Consiliul Economic și Social

d) Consiliul Concurenței

e) Curtea de Conturi

Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul de ordonanță de urgență, prin avizul nr.771/26.06.2008.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

În vederea respectării prevederilor legale în vigoare cu privire la transparența decizională și accesul la informațiile de interes public, proiectul de act normativ a fost publicat site-ul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, secțiunea proiecte acte normative.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Proiectul de act normativ nu are impact asupra mediului și nici efecte asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.

Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare

1. Măsuri de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației centrale și/sau locale-înființarea unor noi organisme sau extinderea instituțiilor existente.

Punerea în aplicare a măsurilor prevăzute în proiectul de Ordonanță de Urgență a Guvernului, va fi realizată de către Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului precum și de Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică prin compartimentele lor de specialitate, fără a necesita reglementări speciale.

2. Alte informații

- Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea Legii învățământului, nr.84/1995, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

